



شورای سیاست گذاری حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران
معاونت پژوهش
استان: قزوین شهر: قزوین مؤسسه: آموزش عالی حوزوی کوثر

عنوان:

رابطه هویت دینی با حب اهل بیت (علیهم السلام)

استاد راهنما:

حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد فلاحی قمی

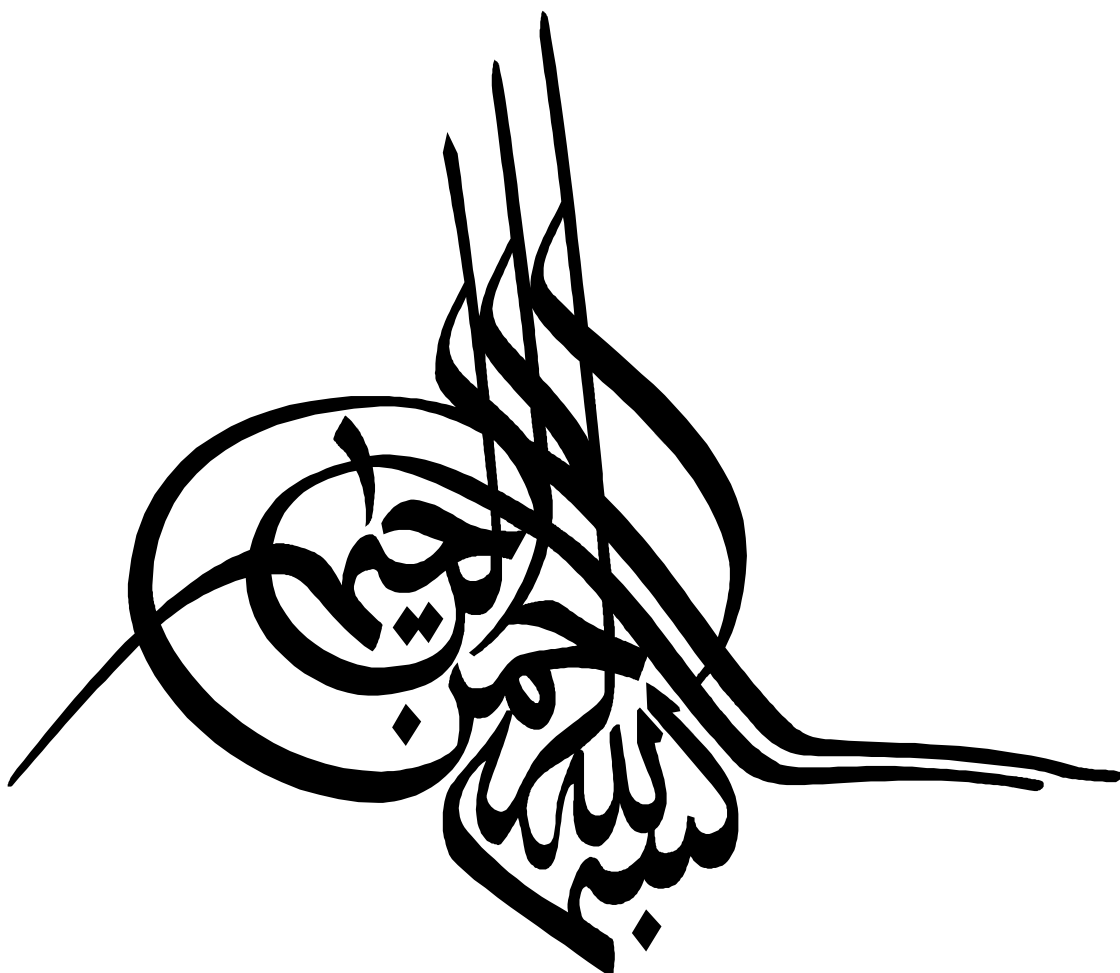
استاد مشاور:

حجت الاسلام و المسلمین دکتر رضا محققیان

نگارنده:

اعظم اسدالهی

بهار ۱۳۹۵



تحمیدیه

حمد و سپاس خدای را که بهترین آفریدگانش را در عالم هستی نهاد و تمام مخلوقاتش را به خاطر دوستی ایشان آفرید.

حمد و سپاس خدای را که وجود انسان‌ها را با تعهد به بندگی خود آمیخت.

حمد و سپاس خدای را که هویت انسان را با ایمان پیوند زد.

حمد و سپاس خدای را که محبت اهل بیت (علیهم‌السلام) را وسیله‌ای در دستیابی انسان به هویت ایمانی خود نهاد.

تقدیم

تقدیم به اهل بیت (علیهم السلام) زیباترین انوار خداوند در عالم و دلیل خلقت هستی

تقدیم به حضرت ولی عصر (علیه السلام) یکتا منجی عالم بشریت که جان عالم به فدای اوست.

تقدیم به رهبر عزیزتر از جانم (امام ظله) که تمام آرامش زندگیم مدیون حاکمیت مقتدرانه اوست.

تقدیم به روح پرفتوح شهدا بویژه روح برادر شهیدم که اولین معلم قرآن من بود.

تشکر

از خداوند متعال سپاسگزارم که توفیق نوشتن پایان نامه‌ای در راستای مقام اهل بیت (علیهم‌السلام) را به من عنایت فرمود.

از پدر و مادرم سپاسگزارم که آئین دینداری و محبت اهل بیت (علیهم‌السلام) را به من آموختند.

از اساتید محترم حجه الاسلام و المسلمین جناب آقای فلاحی قمی (استاد راهنما) و حجه الاسلام و المسلمین جناب آقای محققیان (استاد مشاور) سپاسگزارم که با زحمات فراوان و صبر و حوصله بنده را در تدوین این پایان‌نامه یاری نمودند.

از همسر عزیزم سپاسگزارم که بهترین مشوق من در تدوین این پایان‌نامه بودند.

در نهایت از معاون محترم پژوهش که بنده را در انتخاب این موضوع یاری دادند و تمام مسئولین محترم که نهایت همکاری را با بنده نمودند، سپاسگزارم.

۵۵. صادقی تهرانی، محمد، البلاغ فی تفسیر القرآن بالقرآن، چاپ اول، قم، انتشارات مؤلف، ۱۴۱۹ق.
۵۶. صفار، محمد بن حسن، بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد، محقق: محسن کوجه باغی، چاپ دوم، قم، انتشارات مکتبه آیت الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۴ق.
۵۷. طبرسی، فضل بن حسن، جوامع الجامع، چاپ اول، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۷ش.
۵۸. _____، مجمع البیان، چاپ سوم، تهران، انتشارات ناصر خسرو، ۱۳۷۲ش.
۵۹. _____، الاحتجاج علی أهل اللجاج، چاپ اول، مشهد، نشر مرتضی، ۱۴۰۳ق.
۶۰. طبری، محمد بن جریر، جامع البیان فی تفسیر القرآن، چاپ اول، بیروت، دار المعرفة، ۱۴۱۲ق.
۶۱. طریحی، فخر الدین، مجمع البحرین، چاپ اول، بیروت، مؤسسه اعلمی للمطبوعات، ۱۴۳۰ق.
۶۲. طوسی، محمد بن حسن، التبیان فی تفسیر القرآن، محقق: احمد قصیر عاملی، چاپ اول، قم، انتشارات دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۹ق.
۶۳. _____، الغیبه، چاپ اول، قم، دار المعارف الاسلامیه، ۱۴۱۱ق.
۶۴. طوسی، خواجه نصیر الدین، اوصاف الاشراف، چاپ سوم، محقق: مهدی شمس الدین، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۳ش.
۶۵. عاملی، علی بن حسین، الوجیز فی تفسیر قرآن العزیز، محقق: مالک محمودی، چاپ اول، قم، دار القرآن الکریم، ۱۴۱۳ق.
۶۶. عروسی حویزی، عبد علی، نور الثقلین، محقق: رسول محلاتی، چاپ چهارم، قم، انتشارات اسماعیلیان، ۱۴۱۵ق.
۶۷. عسکری (ع) (امام یازدهم)، حسن بن علی، تفسیر فاتحه الکتاب، چاپ اول، تهران، انتشارات کعبه، ۱۴۰۴ق.
۶۸. عسکری، ابو هلال، الفروق فی اللغة، چاپ اول، قم، مؤسسه نشر اسلامی، ۱۴۱۲ق.
۶۹. علی بن الحسین (ع) (امام چهارم)، صحیفه سجادیه، ترجمه و شرح فیض الاسلام، محقق عبدالرحیم افشاری زنجانی، چاپ دوم، تهران، انتشارات فقیه، ۱۳۷۶ش.
۷۰. عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر عیاشی، چاپ اول، محقق: هاشم رسولی محلاتی، تهران، مطبعه العلمیه، ۱۳۸۰ش.
۷۱. غزالی، محمد، احیاء علوم الدین، چاپ اول، بیروت، انتشارات دارالکتب العلمیه، ۱۴۰۶ق.
۷۲. فتال نیشابوری، محمد بن احمد، روضه الواعظین، مترجم: مهدوی دامغانی، چاپ اول، تهران، نشر نی، ۱۳۶۶ش.

۷۳. فخر الدین رازی، محمد بن عمر، مفاتیح الغیب (تفسیر کبیر)، چاپ سوم، بیروت، انتشارات دار احیاء التراث العربی، ۱۴۲۰ق.
۷۴. فراهیدی، خلیل بن احمد، العین، محقق: مهدی مخزومی؛ ابراهیم سامری، چاپ اول، قم، مؤسسه دار الهجره، ۱۴۰۵ق.
۷۵. فضل الله، محمد حسین، من وحی القرآن، چاپ دوم، بیروت، دار الملاک، ۱۴۱۱ق.
۷۶. فیروز آبادی، مجد الدین، قاموس المحيط، چاپ اول، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۱۲ق.
۷۷. فیض کاشانی، محمد محسن، تفسیر الصافی، چاپ اول، مشهد، دار المرتضی، ۱۴۱۵ق.
۷۸. _____، الوافی، چاپ اول، اصفهان، کتابخانه امیرالمؤمنین، ۱۴۰۶ق.
۷۹. _____، نوادر الاخبار، مصحح: محمدی انصاری قمی، چاپ اول، تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۷۱ش.
۸۰. فیومی مقری، احمد بن محمد، مصباح المنیر، چاپ اول، قم، انتشارات دار الهجره، ۱۴۰۵ق.
۸۱. قمی، عباس، مفاتیح الجنان، چاپ سوم، قم، نشر بلاغت، ۱۳۷۹ش.
۸۲. _____، منتخب مفاتیح الجنان، چاپ اول، قم، انتشارات فیض کاشانی، ۱۳۷۶ش.
۸۳. قمی مشهدی، محمد، کنز الدقائق و بحر الغرائب، محقق: حسین درگاهی، چاپ اول، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۶۸ش.
۸۴. قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر قمی، چاپ چهارم، قم، دارالکتاب، ۱۳۶۸ش.
۸۵. قونوی رومی حنفی، قاسم بن عبدالله، انیس الفقهاء فی تعریفات الالفاظ المتداوله بین الفقهاء، محقق: یحیی حسن مراد، دار الکتب العلمیه، ۱۴۲۴ق.
۸۶. کاشانی، ملا فتح الله، زبدۀ التفاسیر، چاپ اول، قم، بنیاد معارف اسلامی، ۱۴۲۲ق.
۸۷. کبری، نجم الدین، فوائج الجمال و فواتح الجلال، مترجم: قاسم انصاری، چاپ اول، تهران، انتشارات طهوری، بی تا.
۸۸. الکفوی، ابو البقاء، کلیات، محقق: درویش محمد المصری، چاپ اول، قم، ذوی القربی، ۱۴۳۳ق.
۸۹. کوفی، فرات بن ابراهیم، تفسیر فرات، چاپ اول، محقق: محمد کاظم محمودی، تهران، انتشارات وزارت ارشاد اسلامی، ۱۴۱۰ق.
۹۰. کشی، محمد بن عمر، رجال کشی، محقق مهدی رجایی، قم، مؤسسه آل البيت، ۱۳۶۳ش.
۹۱. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ترجمه محمدباقر کمره‌ای، چاپ سوم، قم، نشر اسوه، ۱۳۷۵ش.

۹۲. گنابادی، سلطان محمد، تفسیر بیان السعاده فی مقامات العباد، چاپ دوم، بیروت، مؤسسه اعلمی للمطبوعات، ۱۴۰۸ق.
۹۳. لیشی واسطی، علی بن محمد، عیون الحکم و المواعظ، محقق: حسین حسنی بیرجندی، چاپ اول، قم، دارالحديث، ۱۳۷۶ش.
۹۴. مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، مؤسسه الوفاء، بیروت، ۱۴۰۴ق.
۹۵. _____، مرآة العقول، چاپ دوم، مصحح: هاشم رسولی محلاتی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۴ق.
۹۶. مصطفوی، حسن، التحقيق، چاپ سوم، بیروت، دار الکتب العلمیه، ۱۴۳۰ق.
۹۷. مغنیه، محمد جواد، الشیعه فی المیزان، چاپ چهارم، بیروت، دارالتعارف للمطبوعات، ۱۳۹۹ق.
۹۸. میدی، رشید الدین، کشف الاسرار و عدۀ الابرار، چاپ پنجم، تهران، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۷۱ش.
۹۹. نحوی لغوی اندلسی (ابن سیده)، علی بن اسماعیل، المخصص، چاپ اول، بیروت، دار احیاء التراث العربی، بی تا.
۱۰۰. ورام، مسعود بن عیسی، تنبیه الخواطر و نزهة النواظر (مجموعه ورام)، چاپ اول، قم، مکتبه الفقهیه، ۱۴۱۰ق.
۱۰۱. هاشمی خویی، حبیب الله، منهاج البراعه فی شرح نهج البلاغه، مترجم حسن حسن زاده آملی، چاپ چهارم، تهران، مکتبه الاسلامیه، ۱۴۰۰ق.

مقالات

۱. اختر شهر، علی، "ابعاد هویت اجتماعی - دینی دانشجو"، فصلنامه مطالعات فرهنگی دانشگاه اسلامی، سال پانزدهم، شماره ۳، ۱۳۸۶ش.
۲. ایمان پور، محمد تقی؛ سروش، مریم، بررسی عوامل موثر بر هویت دینی جوانان در شیراز، انتشارات دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان، شماره ۳۰ و ۳۱، ۱۳۸۱ش.
۳. افتخاری، محمدصادق، "نگاه شهید مطهری به انسان در قرآن"، فصلنامه آفاق، شماره ۲۲.
۴. بیابانی اسکویی، محمد، "انسان در عالم اظله و ارواح"، مجله سفینه، شماره ۱۵، ۱۳۸۶ش.
۵. _____، "انسان در عالم ذر، حقیقت و جایگاه قرآنی آن"، مجله سفینه، شماره ۹، ۱۳۸۷ش.
۶. جوانی، حجت الله، "هویت دینی یا هویت های دینی"، فصلنامه اسلام پژوهی، شماره ۱، ۱۳۸۴ش.
۷. حائری، مرتضی، "تفسیر آیه مودت"، فصلنامه آفاق نور، شماره ۱، ۱۳۸۴ش.

۸. حسینی، معصوم، "جامعیت قرآن از نگاه علامه طباطبایی"، پژوهشنامه معارف قرآنی، سال چهارم، شماره ۱۴.
۹. درودی، نجمه؛ ملکی، حسن، "فطرت در آیات و روایات"، مجله معرفت، سال بیست و دوم، شماره ۱۸۷.
۱۰. علم الهدی، جمیله، "هویت از منظر قرآن و فلاسفه"، فصلنامه بینات، سال چهاردهم، شماره ۵۵.
۱۱. علوی، جعفر، "بررسی مفهومی و مصداقی ولایت در قرآن"، مجله تخصصی الهیات و حقوق، شماره ۱۷، ۱۳۸۴ش.
۱۲. فنایی اشکوری، محمد، "معرفت شهودی در عرفان اسلامی"، پژوهشنامه عرفان، سال سوم، شماره ۵، پاییز و زمستان ۱۳۹۰ش.
۱۳. گدارگر، حسین؛ فتحی، لاله، "دانش‌آموزان دختر: هویت دینی یا هویت قومی؟"، فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی، شماره ۲۱، ۱۳۸۴ش.
۱۴. گل‌محمدی، احمد، "گفتمان هویت‌ساز در عصر جهانی شدن"، مجموعه مقالات هویت ملی و جهانی شدن، اکبر عباس زاده و مهدی عباسی، چاپ اول، تهران، مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۴ش.
۱۵. ماهروزاده، طیبه، "جهانی شدن و هویت‌یابی دینی نوجوان"، فصلنامه تربیت اسلامی، سال هشتم، شماره ۱۶.
۱۶. معارف، مجید، "معرفت شهودی در آیات و روایات"، فصلنامه بصیرت و تربیت اسلامی، سال چهارم، شماره ۹، بهار ۱۳۸۶ش.
۱۷. منصورنژاد، محمد؛ بابیه، مرضیه، مقاله "هویت فردی و هویت جمعی"، مجموعه مقالات هویت ملی و جهانی شدن؛ اکبر عباس زاده و مهدی عباسی، چاپ اول، تهران، مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۴ش.
۱۸. نیازی، محسن و همکاران، "تبیین رابطه بین هویت فردی، اجتماعی و ملی با میزان پابندی شهروندان به فرهنگ شهروندی"، مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال ششم، شماره ۴، پاییز ۱۳۹۳ش.
۱۹. یوسفی، علی و همکاران، "روابط بین قومی و تأثیر آن بر هویت ملی اقوام در ایران"، فصلنامه مطالعات ملی، سال دوم، شماره ۸، تابستان ۱۳۸۰ش.

نرم افزارها

۱. نرم افزار جامع التفاسیر نور
۲. نرم افزار جامع الاحادیث نور

سایت‌ها

۱. سایت نور مگز
۲. سایت پرتال جامع علوم انسانی
۳. کتابخانه دیجیتال مدرسه فقاہت
۴. دانشنامه موضوعی قرآن کریم